

DISTINGHEREA ACTELOR DE GENEROZITATE ȘI A CELOR STIMULATORII DE ACTELE DE GRATIFICARE CARACTERISTICE RAPORTULUI DE DONAȚIE

Grigore ARDELEAN ¹
Ana-Andreea MANEA ²

DISTINGUISHING ACTS OF GENEROSITY AND STIMULATORY ACTS FROM ACTS OF GRATIFICATION CHARACTERISTICS OF THE DONATION RELATIONSHIP

Grigore ARDELEAN ¹
Ana-Andreea MANEA ²

Dintotdeauna, a fost firesc ca actului prin care se dispune cu titlu gratuit, și care poate genera anumite consecințe materiale față de donator, să i se acorde o atenție sporită în plan de reglementare, asigurând, pe această cale, protecție juridică adecvată intereselor ce se urmăresc prin încheierea respectivului contract. În contextul dat, discuțiile, controversele și dezbaterile doctrinare pe marginea subiectelor ce planează în jurul tuturor actelor de gratificare, inclusiv și a donației, nu vor încetini niciodată, existând atâta timp cât va exista omul, având în vedere că sentimentele de generozitate, caritate, bunătate și altruism îl vor însoți mereu, atât pe drumul progresului, cât și pe cel al regresului. În consecință, noțiunea contractului de donație în varianta actuală permite a se înghesui în categoria lui toate actele cu titlu gratuit, precum și alte fapte de gratificare (cadoul, darurile neînsemnate, reducerile și discounturile, transplantul de țesuturi și organe, etc.) care, în genere, ar trebui să fie scoase din câmpul juridic al donației.

Cuvinte-cheie: gratificare, donație, caritate, generozitate, altruism, cadou, bacșiș, discount, filantropie, premiu, daruri habituale.

It has always been natural that the act by which a free act is disposed of, and which may generate certain material consequences towards the donor, should be given increased attention in the regulatory plan, ensuring, in this way, adequate legal protection for the interests that are pursued by concluding the respective contract. In this context, the discussions, controversies and doctrinal debates on the topics that hover around all acts of gratification, including donation, will never slow down, existing as long as man exists, considering that the feeling of generosity, charity, kindness and altruism will always accompany him, both on the path of progress and that of regression. Consequently, the notion of the donation contract in its current version allows to cram into its category all acts with a gratuitous title, as well as other acts of gratification (gift, insignificant gifts, reductions and discounts, transplantation of tissues and organs, etc.) which, in general, should be removed from the legal field of donation.

Keywords: gratification, donation, charity, generosity, altruism, gift, tip, discount, philanthropy, prize, habitual gifts.

INTRODUCERE

De-a lungul evoluției sale, termenul de „donație” a fost și mai este și astăzi echivalat cu alți diferiți termeni (cadou, dar, milostenie, binefacere, caritate etc.), considerându-se că exprimă același sens, prin urmare sunt sinonime,

INTRODUCTION

Throughout its evolution, the term «donation» has been and still is equated with different terms (gift, gift, alms, benefaction, charity, etc.), considering that they express the same meaning, therefore they are synonyms, which

¹ Conferențiar universitar, doctor în drept, Catedra „Drept privat”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: ardeleangrigore7@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-5203-358X Associate Professor, PhD, Chair of Private Law, The „Ștefan cel Mare” Academy of the MIA of the Republic of Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: ardeleangrigore7@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-5203-358X

² Doctorandă, notar stagiar în Biroul notarial Craiova, România; e-mail: anaadriana_manea@yahoo.com; ORCID ID: 0009-0004-7669-9038 PhD student, trainee notary in the Notary Office Craiova, Romania; email: anaadriana_manea@yahoo.com; ORCID ID: 0009-0004-7669-9038

ceea ce nici pe departe nu e corect și nici adecvat din punct de vedere juridic, dar și semantic.

Prin urmare, lucrurile nu stau mai bine nici în terminologia juridică: unii spun că donația este o liberalitate, alții că este un contract, unii afirmă că cadoul nu este altceva decât o donație, alții că și bacșișul este o donație, ceilalți că premiile și recompensele, iar majoritatea susține că transplantul se face prin donare de organe și țesuturi și că sponsorizările sunt veritabile acte de donații, etc. Ce este interesant, că și alte contracte ce au drept scop majorarea patrimoniului altuia cu titlu gratuit, de asemenea sunt considerate categorii ale contractului de donație, deși ele sunt acte distincte, de liberalitate.

De multe ori este echivalată donația cu contractul de donație, cu liberalitatea, iar liberalitatea cu gratificarea, iar actele cu titlu gratuit dezinteresate (depozitul gratuit, comodatul, împrumutul gratuit, uzufructul gratuit) se confundă cu donația. Mai mult, un șir de acte (bacșișul, discountul, premiul etc.) care, în aparență, sunt de gratificare, în esența lor reprezintă categorii de fapte de generozitate care nu se încadrează în sfera instituției donației, fiind confundate cu instituții reglementate de dreptul muncii în contextul unor varietăți de remunerare sau a dreptului afacerilor, în planul realizării activităților de marketing etc.

Din aceste considerente, în compartimentul de față am decis să venim cu unele clarificări, atât cât e posibil, pentru a așeza la locul lor toți termenii care, de fapt, ar trebuie să intituleze diferite instituții, cu scopuri și trăsături proprii. În contextul dat, și legiuitorului i-ar fi mai ușor să reglementeze distinct toate aceste instituții care, deși sunt liberalități, gratifică pe cineva, însă prezintă trăsături distincte, fiind aplicate pentru situații, interese și efecte diferite.

Astfel, în textul ce urmează vom analiza toți termenii ce intitulează domeniile distincte ale actelor și instituțiile de gratificare, dar vom prezenta și trăsături specifice pentru fiecare în materie de reglementare și stabilire a direcțiilor concrete de aplicare. De asemenea, cu toate că în conținutul altor lucrări am făcut distincția între donație și actele de gratificare aflate în afara câmpului juridic al donației, în lucrarea de față vom veni cu anumite comple-

is far from correct and not appropriate from a legal point of view, but also semantically.

Therefore, things are not better in legal terminology either, some say that donation is a liberality, others that it is a contract, some say that the gift is nothing more than a donation, some claim that the tip is also a donation, others that prizes and rewards, and most, that transplantation is done through organ and tissue donation and that sponsorships are true acts of donation, etc. What is interesting is that other contracts that aim to increase the patrimony of another for free are still considered categories of the donation contract, although they are distinct acts, acts of liberality, along with this one, at least that is how it should be, we believe.

Often, the donation is equated with the donation contract, the donation with liberality, liberality with gratification or disinterested gratuitous acts (free deposit, commodation, free loan, free usufruct) with the donation.

Moreover, a series of acts (tips, discounts, prizes, etc.) that, apparently, are gratuitous, in their essence represent categories of acts of generosity that do not fall within the scope of the donation institution, being confused with institutions regulated by labor law in the context of some varieties of remuneration or business law, in the plan of carrying out marketing activities, etc.

For these reasons, in this section we have decided to provide some clarifications, as much as possible, in order to put in their place all the terms that, in fact, should name different institutions, with their own purpose and characteristics.

In this context, it will also be easier for the legislator to regulate distinctly all these institutions that, although they are liberalities, gratify someone, but present distinct characteristics, are applied for different situations, interests and effects.

Thus, in the following text we will analyze all the terms that name the distinct areas of the acts and the institutions of gratification, but we will also present specific characteristics for each one in terms of regulation and establishing concrete directions of application.

Also, although in the content of other works we have distinguished between donation and acts of gratification outside the legal

tări, dar și cu prezentarea diferențelor între actele de gratificare, altele decât donația, și actele de generozitate care nu cad nici sub incidența gratificării.

Scopul articolului este de a aduce la cunoștința publicului, legiuitorului, precum și celor ce aplică legea, faptul că nu toate actele de gratificare sunt donații, respectiv urmează a fi tratate diferit, cu aplicarea legislației în privința lor în mod corespunzător fiecărei instituții, în funcție de scopurile și efectele sale. De asemenea, studiul urmărește formarea unei baze științifice solide și explicite, necesară legiuitorului în procesul reglementării actelor de gratificare.

METODOLOGIE

Metodele și materiale aplicate în cadrul cercetării se impun prin importanța și utilitatea lor teoretică recunoscută de veacuri, dintre aceste fiind utilizate cu preponderență: metoda analizei, metoda istorică, metoda sintezei, metoda deducției, metoda sistemică, metoda comparativă.

DISCUȚII ȘI REZULTATE

Pentru o mai bună consecutivitate necesară înțelegerii adevăratului sens al diferitor termeni, respectiv, pentru a elucida atribuțiile instituțiilor de drept și ale celor aflate în afara reglementării, vom sistematiza lucrarea în trei compartimente. Primul se va referi la unii termeni generali specifici instituției gratificării (generozitatea, altruismul și caritatea), al doilea la distincția donației de actele de generozitate aflate în afara instituției gratificării (bacșișul, premiile și recompensele, reducerile), iar în a treia parte vom analiza distincția între donație și liberalitățile aflate în afara câmpului juridic al donației (caritatea, darurile etc.).

Generozitatea, altruismul și caritatea. Deși foarte apropiate după sens și esență, totuși între termenii de generozitate, altruism și caritate există o oarecare diferență. Evident, cea mai mare asemănare o identificăm între generozitate și altruism, ambele fiind niște stări și sentimente de afecțiune ce descriu o calitate a persoanei, care-i învâluie conștiința și o determină la fapte de gratificare în favoarea cuiva, fapte ce se materializează fie printr-un act de

field of donation, in this work we will come with certain additions, but also with the presentation of the differences between acts of gratification, other than donation, and acts of generosity that do not even fall under the incidence of gratification itself.

The purpose of the article is to bring to the attention of the public, the doctrine, the legislator, as well as those who apply the law, the fact that not all acts of gratification are donations, respectively, they are to be treated differently, as the legislation regarding them is applied appropriately to each institution depending on its purpose and effects. The study also aims to form a solid and explicit scientific basis necessary for the legislator in the process of regulating acts of gratification.

METHODOLOGY

The methods and materials applied in the research are established by their importance and theoretical utility recognized for centuries, among which the following are used with preponderance: the analysis method, the historical method, the synthesis method, the deduction method, the systemic method, the comparative method

DISCUSSIONS AND RESULTS

For a better consistency necessary to understand the true meaning of the different terms, respectively, legal institutions and those outside the regulation, we will systematize the work in three compartments.

The first will refer to some general terms specific to the institution of gratification (generosity, altruism and charity), the second compartment will refer to the distinction of donation from acts of generosity outside the institution of gratification (tips, prizes and rewards, discounts), and in the third part we will analyze the distinction between donation and liberalities outside the legal field of donation (charity, gifts, etc.).

Generosity, altruism and charity. Although very close in meaning and essence, there is a certain difference between the terms generosity, altruism and charity.

Obviously, the greatest similarity is identified between generosity and altruism, both being states, feelings of affection that de-

caritate, fie printr-un act de donație sau chiar printr-un act ce nu procură un folos patrimonial destinatarului acestuia [9, p. 24].

În pofida acestui fapt, dacă generozitatea reprezintă un sentiment, o calitate a persoanei, ce constituie geneza oricărui act de gratificare liberalitate (diminuează patrimoniul dispunătorului), indiferent prin forma care se exprimă, atunci altruismul seamănă mai mult cu un sacrificiu ce se poate exprima nu neapărat prin tradițiune cu efecte de diminuare a patrimoniului dispunătorului în favoarea gratificatului, ci și printr-o activitate de ajutorare ce nu va înregistra efecte similare.

Bunăoară, după cum susțin unii autori [13, p. 8], altruismul pur constă în a *sacrifica* ceva pentru altcineva în afară de sine – de exemplu, *sacrificând timp, energie sau bunuri*, fără a aștepta vreo compensație sau beneficiu, fie direct, fie indirect. În ce privește caritatea, deși se naște din generozitate, aceasta tot timpul este urmată de o acțiune îndreptată spre favorizarea materială a beneficiarului ei, instituție pe care o vom descrie într-un subiect ulterior.

Distincția donației de actele de generozitate aflate în afara instituției gratificării. În percepția societății, toate actele și faptele prin care se transmit anumite bunuri gratuit și necondiționat constituie donații, iar în percepția dreptului lucrurile stau altfel. Deși în aparență, toate aceste acte sunt de gratificare, în sens juridic, dar și faptic, nu toate întrunesc semnele gratificării care, de fapt, sunt specifice și donației. Spre exemplu, deși prin transmiterea unui organ sau țesut de la o persoană sănătoasă către un pacient nu se urmărește un avantaj patrimonial, totuși aici nu suntem în prezența unui act de gratificare, odată ce obiectul acestuia nu se încadrează în categoria de bunuri, respectiv prin acesta nu se procură un folos patrimonial pacientului, ci unul vital. Or, potrivit art. 310 alin. 1 CC, act juridic cu titlu gratuit *este actul prin care se procură unei părți un folos patrimonial* fără a se urmări obținerea în schimb a unui alt folos patrimonial.

De asemenea, cu toate că unele acte (bacșișul, premiile și recompensele, reducerile și discounturile), aparent gratuite, măresc patrimoniul beneficiarului acestora, fără a se urmări un avantaj patrimonial din partea dis-

scribe a quality of the person, which envelops their conscience and determines them to acts of gratification in favor of someone, acts that materialize, either through an act of charity, or through an act of donation or even through an act that does not provide a patrimonial benefit to its recipient [9, p. 24].

Despite this fact, if generosity represents a feeling, a quality of the person, which constitutes the genesis of any act of gratification liberality (it decreases the patrimony of the donor), regardless of the form in which it is expressed, then altruism is more like a sacrifice that can be expressed not necessarily through tradition with effects of diminishing the patrimony of the donor in favor of the gratified, but also in a helping activity that will not register similar effects.

For example, as some authors argue [13, p. 8], pure altruism consists of sacrificing something for someone else besides oneself – for example, sacrificing time, energy or goods, without expecting any compensation or benefit, either directly or indirectly.

As for charity, although it is born from generosity, it is always followed by an action aimed at materially favoring its beneficiary, an institution that we will describe in a later topic.

The distinction between donation and acts of generosity outside the institution of gratification

In the perception of society, all acts and deeds by which certain goods are transmitted free of charge and unconditionally constitute donations, while in the perception of law things are different. Although apparently, all these acts are gratification, in the legal sense, but also in fact, not all of them meet the signs of gratification which, in fact, are also specific to donation. For example, although by transmitting an organ or tissue from a healthy person to a patient a patrimonial advantage is not sought, however, here we are not in the presence of an act of gratification, since its object does not fall into the category of goods, respectively, through it a patrimonial benefit is not obtained for the patient, but a vital one. Or, according to art. 310 para. 1 CC, a gratuitous legal act is the act by which a patrimonial benefit is obtained for a party without seeking to obtain another patrimonial benefit in return. Also, although some acts (tips, prizes and rewards, discounts

punătorului, în sinea lor totuși urmăresc un folos patrimonial (creșterea volumului vânzărilor, eficienței muncii, etc.) sau remunerează o activitate ce depășește atribuțiile angajatului, din contul clientului angajatorului. În consecutivitatea respectivă, înainte de a trece la actele de gratificare aflate în afara câmpului juridic al donației, vom prezenta toate actele de generozitate care nu se află în sfera actelor de gratificare, nemaivorbind de donație.

Bacșișul. În conținutul uneia dintre distinsele sale lucrări, autorul francez G. Lyon-Caen [14, p. 301] arată că bacșișul este o sumă de bani dată salariatului de către un terț, străin contractului de muncă, dar client al angajatorului.

Deși, în acest context, s-ar observa în bacșiș o liberalitate pură, în același timp respectiva opinie se lovește de obiecția că, cel mai frecvent, plata bacșișului (după anumite legislații) este obligatorie și rezultă dintr-o majorare a facturii. În consecință, bacșișul rămâne a fi examinat în calitate de salariu sau un adaos la salariu (în viziunea multor angajatori) acoperit de persoane, altele decât angajatorul (clientii angajatorului).

Așadar, fiind perceput, în aparență, drept donație remuneratorie, bacșișul reprezintă o formă de exprimare a generozității în schimbul unei prestații ce depășește limitele celei ce se cuvine în temeiul unui raport ce are, de obicei, ca obiect deservirea unui client. Prin urmare, deși clientul oferă un bacșiș distinct de plata serviciului prestat, totuși acesta nu se încadrează în categoria liberalităților, a actelor de gratificare, dar nici a donațiilor atâta timp cât este determinat de o contraprestație legată de serviciul la care presupusul gratificat este obligat [8, p. 22].

După cum susțin unii autori autohtoni [12, p. 97], bacșișul se bazează pe existența unui serviciu cu conținut patrimonial, însă nu corespunde în fond unei intenții liberale, reprezentând un gest non-juridic de compensare a unui serviciu s-a beneficiat. Acesta se achită separat de plata serviciului prestat, nu formează un supliment al remunerației și reprezintă o răsplată a muncii și atitudinii amabile, prompte a prestatorului, având o valoare rezonabilă.

Premiile și recompensele. Consultând, în lipsa unei noțiuni legale, textul prin care

and rebates), apparently free, increase the assets of their beneficiary, without seeking a patrimonial advantage from the person who gives them, in themselves, they nevertheless pursue a patrimonial benefit (increasing sales volume, work efficiency, etc.) or remunerate an activity that exceeds the employee's duties, at the expense of the employer's client.

In that sequence, before moving on to acts of gratification that are outside the legal field of donation, we will present all the acts of generosity that are not even within the scope of acts of gratification, not to mention donations.

Tiping. In the content of one of his distinguished works, the French author, G. Lyon-Caen [14, p. 301], shows that the tip is a sum of money given to the employee by a third party, foreign to the employment contract, but a client of the employer.

Although, in this context, a pure liberality would be observed in the tip, at the same time, that opinion runs into the objection that, most frequently, the payment of the tip (according to certain legislation) is mandatory and results from an increase in the bill.

Consequently, the tip remains to be examined as a salary or an addition to the salary (in the view of many employers) covered by persons other than the employer (the employer's clients).

Therefore, being perceived, apparently, as a remunerative donation, the tip represents a form of expression of generosity in exchange for a service that exceeds the limits of what is due under a relationship that usually has as its object the service of a client.

Therefore, although the client offers a tip distinct from the payment for the service provided, it does not fall into the category of liberalities, even more so of donations as long as it is determined by a counter-performance related to the service to which the alleged gratified person is obliged [8, p. 22].

As some local authors argue [12, p. 97], the tip is based on the existence of a service with patrimonial content, but it does not correspond in essence to a liberal intention, it represents a non-legal gesture of compensation for a service received. It is paid separately from the payment for the service provided, does not form a supplement to the remuneration and represents a reward for the work and kind,

se definește premiul în dicționarul explicativ al limbii române, constatăm că acesta nu este altceva decât o *recompensă materială sau distincție acordată cuiva pentru merite și succese deosebite obținute într-un domeniu de activitate, la un concurs, etc.*

Înainte de toate, având în vedere că, de multe ori, și în percepția curentă premiul este echivalat cu recompensa, pentru a verifica dacă lucrurile stau la fel și în materie juridică, am recurs la interpretarea normei de la art. 138 al Codului muncii [3], unde se menționează că *pe lângă plățile prevăzute de sistemele de salarizare, pentru salariații unității se poate stabili o recompensă în baza rezultatelor activității anuale din fondul format din beneficiul obținut de unitate.*

Prin urmare, identificând în textul normei citate sintagma „poate” deducem că premiul sau recompensa au în comun faptul că ambele presupun o formă de remunerare a performanțelor pentru o anumită activitate prestată și care depinde doar de voința dispunătorului, fără a fi confundată cu salariul, care este un mijloc de retribuire a muncii. Acesta din urmă reprezintă o obligație a angajatorului raportată la dreptul salariatului (art. 131 CM - orice salariat are dreptul la un salariu minim garantat).

Așadar, în această consecutivitate a analizei, constatăm că premiul, ca și recompensa, constituie o formă de stimulare și nu o obligație, respectiv nu este un act de gratificare specific donației, ci mai mult un act generos din partea angajatorului ascuns sub un supliment al remunerării. Or, potrivit art. 137 din Codul Muncii, angajatorul este în drept să stabilească diferite sisteme de premiere, de adaosuri și sporuri la salariul de bază, alte plăți de stimulare după consultarea reprezentanților salariaților. Deci, după cum se observă, am recurs la o interpretare mai detaliată pentru a arăta că premiul constituie un act material volitiv care vine să mărească patrimoniul salariatului, dar care urmărește în același timp stimularea acestuia tot în beneficiul angajatorului, cu atât mai mult că acesta se plătește, de obicei, după înregistrarea performanței în activitate, performanță ce avantajează angajatorul (dispunătorul).

În speță, constatăm că partea ce excede volumul muncii la care se obligă salariatul

prompt attitude of the provider, having a reasonable value.

Awards and rewards. Consulting, in the absence of a legal notion, the text defining the award in the explanatory dictionary of the Romanian language, we find that it is nothing more than a material reward or distinction granted to someone for merits and special successes obtained in a field of activity, in a competition, etc. First of all, given that, often, even in the current perception, the award is equated with the reward, in order to verify whether things are the same in legal matters, we resorted to the interpretation of the norm in art. 138 of the Labor Code [3], which states that in addition to the payments provided for by the salary systems, a reward can be established for the employees of the unit based on the results of the annual activity from the fund formed by the benefit obtained by the unit.

Therefore, identifying in the text of the cited norm the phrase «may» we deduce that the prize or reward have in common the fact that both involve a form of remuneration for performance for a certain activity performed and which depends only on the will of the person in charge, without being confused with the salary, which represents a means of remuneration for work. The latter represents an obligation of the employer related to the employee's right (art. 131 CM - any employee has the right to a guaranteed minimum salary).

Therefore, in the respective sequence of the analysis, we find that the prize, along with the reward, constitutes a form of incentive and not an obligation. Or, according to art. 137 of the Labor Code, the employer is entitled to establish different systems of awards, additions and bonuses to the basic salary, other incentive payments after consulting the employee representatives.

So, as can be seen, we have resorted to a more detailed interpretation to show that the award constitutes a material volitional act that comes to increase the employee's assets, but which at the same time aims to stimulate them for the benefit of the employer, especially since it is usually paid after recording performance in the activity, performance that benefits the employer (the person in charge). In this case, we find that the part that exceeds the volume of work to which the employee is obliged by the

prin contractul individual de muncă este remunerată de către angajator prin acordarea premiului, deci în mod ipotetic identificăm o contraprestație, fapt care ne dă temei să excludem premiul și recompensa din câmpul juridic al donației, odată ce dispăre elementul de gratificare, dar și cel de liberalitate. Aici se mai cuvine a menționa că acordarea premiului depinde exclusiv de voința dispunătorului și nu constituie o obligație impusă prin lege, fapt ce indică la existența unei obligații pur naturale, executarea căreia nu poate fi cerută pe calea acțiunii în justiție, ceea ce ne demonstrează încă o dată că premiile și recompensele nu sunt donații, acestea fiind percepute greșit din partea celor ce beneficiază de ele. Prin urmare, având în vedere că termenul utilizat „premiu” este impropriu naturii și conținutului juridic la care se referă, s-ar sugera substituirea acestuia cu alți termeni sau sintagme cum ar fi: „adaos salarial” sau „plată stimulatorie” etc. [8, p. 23].

De altfel, identificăm aceeași opinie și la unii autori români [11, p. 403], care s-au remarcat prin contribuția lor de-a lungul multor decenii în vederea promovării și dezvoltării doctrinei în materie.

Reducerile și discounturile. Deși după particularitatea lor măresc, prin economisire, patrimoniul celui ce beneficiază de ele, acestea nu sunt considerate veritabile donații atâta timp cât prin stabilirea lor se urmărește obținerea unui avantaj patrimonial din partea dispunătorului, cu atât mai mult că nu diminuează în niciun fel patrimoniul său. Spunem aceasta, intenționând a scoate în evidență ideea că oricare ar fi mărimea reducerilor, acestea niciodată nu vor afecta valoarea reală a bunului, cu alte cuvinte se va opri la linia ce delimitează valoarea reală a bunului de profitul pretins.

Totodată, pentru ca reducerea să fie calificată drept donație, ea trebuie să urmărească mărirea patrimoniului donatarului din contul patrimoniului existent, actual și real al donatorului și nu cel pe care și l-ar imagina sau s-ar aștepta a-l obține tot pe seama cumpărătorului (eventual donatar). Or, acest lucru, de fapt, se întâmplă în cazul reducerilor. Așa-zisul dispunător (vânzător) consideră că suma reducerii ar fi putut mări patrimoniul său în cazul în care nu o oferea, prin urmare a cedat cu titlu gratuit o parte din venitul ei pe care ar urma

individual employment contract is remunerated by the employer by granting the award, so hypothetically we identify a counter-performance, which gives us grounds to exclude the award and reward from the legal field of donation, once the element of gratification disappears, but also that of liberality. It is also worth mentioning here that the awarding of the prize depends exclusively on the will of the person who made the award and does not constitute an obligation imposed by law, which indicates the existence of a purely natural obligation, the execution of which cannot be requested through legal action, which demonstrates once again that prizes and rewards are not donations, as they are perceived incorrectly by those who benefit from them. Therefore, given that the term used «prize» is inappropriate for the nature and legal content to which it refers, it would be suggested to replace it with other terms or phrases such as: «salary bonus» or «stimulatory payment», etc. [8, p. 23].

Moreover, we identify the same opinion in some Romanian authors [11, p. 403] who have distinguished themselves through their contribution over many decades in promoting and developing the doctrine in the matter.

Discounts and reductions. Although by their particularity they increase, through saving, the patrimony of the one who benefits from them, they are not considered true donations as long as their establishment aims to obtain a patrimony advantage from the disposer, especially since they do not diminish his patrimony in any way. We say this, intending to highlight the idea that, whatever the size of the discounts, they will never affect the real value of the asset, in other words, they will stop at the line that delimits the real value of the asset from the claimed profit.

At the same time, for the reduction to be qualified as a donation, it must aim to increase the donee's assets from the existing, current and real assets of the donor and not the one that he would imagine or expect to obtain also at the expense of the buyer (possible donee). This, in fact, happens in the case of reductions. The so-called disposer (seller) considers that the amount of the reduction could have increased his assets if he had not offered it, therefore he has ceded free of charge a part of his income that he would have achieved in the future,

să-l realizeze în viitor, ceea ce constituie doar o presupunere a sa și nu o realitate, iar realizarea acesteia depinde tot de voința cumpărătorului. Prin urmare, patrimoniul din care urmează să se mărească patrimoniul donatarului nu este actual, dar nici sigur că îl va avea în viitor, iar potrivit dispozițiilor art. 1198 alin. 2 CC, este nul contractul de donație, respectiv, prin analogie, orice act prin care se urmărește gratificarea, dacă prin acesta donatorul se obligă să transmită în viitor întreg patrimoniul actual sau o fracțiune din el fără a specifica bunurile care urmează să fie predate.

Atribuirea reducerilor și discounturilor la categoria donațiilor, actualmente este ignorată și de jurisprudență, atenționându-se în unele Hotărâri ale Plenului CSJ [6] că reducerile, discounturile, cadourile, premiile sau câștigurile acordate de către agenții economici persoanelor fizice sau persoanelor juridice, de regulă își au motivația în promovarea vânzărilor, adică urmăresc obținerea în schimb a unui folos patrimonial, și nu sunt donații.

Transplantul de țesuturi și organe. Cu toate că legislația în materie [5] operează cu noțiunea de „donație”, atunci când organele și țesuturile de organe constituie obiectul transplantului, considerăm, totuși, că acestea din urmă acte nu se califică drept veritabile donații. Și în genere, organele și țesuturile nu constituie obiecte ale dreptului de proprietate [12, p. 26], deci asupra lor nu pot fi exercitate drepturi patrimoniale, prin urmare nu constituie patrimoniul persoanei. Urmează aici să facem referire la formula destul de inspirată prin care se arată de ce corpul uman nu poate fi obiect al dreptului de proprietate. La baza acesteia stă principiul potrivit căruia dreptul nu acceptă un raport al persoanei fizice cu ea însăși. Astfel, eu nu sunt proprietatea corpului meu din moment ce corpul meu sunt eu. Corpul uman este substratul persoanei, el este persoana [17, p. 29].

Referindu-ne la acestea, constatăm că organele și țesuturile odată ce nu sunt bunuri și, prin urmare nu formează patrimoniul persoanei, prin transmiterea lor nu are loc mărirea patrimoniului celui ce a primit organul și nici nu diminuează patrimoniul celui ce a dispus de el. Într-un final, ne punem întrebarea: vor avea oare aplicabilitate normele ce privesc revocabilitatea sau nulitatea donației în asemenea ra-

which is only his assumption and not a reality, and its achievement also depends on the will of the buyer. Therefore, the assets from which the donee's assets are to be increased are not current, but neither are they certain to have them in the future, and according to the provisions of art. 1198 para. 2 CC, the donation contract is null and void, or, by analogy, any act that seeks gratification, if by it the donor obliges himself to transmit in the future all of his current patrimony or a fraction of it without specifying the goods to be handed over.

The attribution of discounts and rebates to the category of donations is currently also ignored by jurisprudence, with some Decisions of the Plenum of the Supreme Court of Justice pointing out that discounts, gifts, prizes or winnings granted by economic agents to natural persons or legal entities, as a rule, are motivated by promoting sales, that is, they aim to obtain a patrimonial benefit in return, and are not donations.

Transplantation of tissues and organs.

Although the legislation in this field [5] operates with the notion of «donation», when organs and organ tissues constitute the object of transplantation, we nevertheless consider that the latter acts do not qualify as true donations. And in general, organs and tissues do not constitute objects of property rights [12, p. 26], so patrimonial rights cannot be exercised over them, therefore they do not constitute the person's patrimony. Here we will refer to the rather inspired formula that shows why the human body cannot be the object of property rights. At its base is the principle according to which the law does not accept a relationship of the natural person with himself. Thus, I am not the property of my body since my body is me. The human body is the substratum of the person, it is the person [17, p. 29].

Referring to these, we note that since organs and tissues are not goods and, therefore, do not form the person's patrimony, their transmission does not increase the patrimony of the person who received the organ nor does it diminish the patrimony of the person who disposed of it.

Finally, we ask ourselves the question: will the norms regarding the revocability or nullity of donation be applicable in such relationships? Obviously not, leaving us with the

porturi?, evident că nu, nemaipunând problema dobândirii sau încetării dreptului asupra lor.

Totodată, deși s-ar părea că, dacă transplantarea unui organ de la o persoană la alta nu constituie un act de gratificare ce ar majora patrimoniul, respectiv diminua patrimoniul donatorului, odată ce acesta nu constituie un bun, ar constitui un act de gratificare dezinteresat, susținem că acest fapt nu se încadrează nici în categoria actelor dezinteresate. Or, cu toate că prin actele dezinteresate nu se micșorează patrimoniul dispunătorului (ex: o consultație gratuită), totuși acest serviciu poate fi evaluate pecuniar, deci are conținut patrimonial, așa că în cazul transplantului nu putem vorbi despre o prestație cu caracter patrimonial [8, p. 24].

Distincția între donație și liberalități aflate în afara câmpului juridic al donației. În viața de zi cu zi, adesea se produc acte materiale de gratificare care după natura și destinația lor, deși sunt de liberalitate, nu se încadrează în câmpul juridic al donațiilor și, respectiv, nu se materializează prin contracte de donație, fiind vorba de cadouri (daruri neînsemnate). Înainte de a trece la examinarea detaliată a subiectelor în discuție, considerăm necesar a face o remarcă chiar de la început, prin care să arătăm că toate aceste acte materiale de gratificare nu au decât să genereze pentru dispunător obligații naturale (imperfecte), ce nu se bucură de susținere din partea forței coercitive a statului [7, p. 152], fapt ce nu este specific actelor juridice, cu atât mai mult donației. În acest sens, se mai afirmă că intenția liberală lipsește și în cazul executării benevole a unei obligații civile imperfecte [10, p. 111].

Caritatea (filantropia și sponsorizarea) și donația. La compartimentul liberalităților, am început cu delimitarea între termenii „donație” și „caritate”, fiind deranjați de paradoxul în care, deși între aceștia există deosebiri esențiale, anume ei sunt confunși cel mai frecvent. Consultând dicționarul explicativ al limbii române, pentru a vedea explicația dată termenului de „caritate”, observăm că acesta nu are nimic comun cu donația, termenul respectiv nu se găsește în niciunul din contextele în care se explică semnificația carității, chiar nici sinonim nu este cu aceasta (caritate – binefacere, filantropie, milă). Astfel, potrivit dicționarului

question of acquiring or terminating the right over them.

At the same time, although it would seem that, if the transplantation of an organ from one person to another does not constitute an act of gratification that would increase the patrimony, respectively decrease the patrimony of the donor, since this does not constitute an asset, it would constitute an act of disinterested gratification, we argue that this fact does not fall into the category of disinterested acts either. However, although disinterested acts do not decrease the patrimony of the donor (e.g. a free consultation), this service can still be evaluated pecuniarily, therefore it has patrimony content, which in the case of transplantation we cannot speak of a service with a patrimony character [8, p. 24].

The distinction between donation and liberalities outside the legal field of donation

In everyday life, material acts of gratification often occur which, by their nature and destination, although they are liberal, do not fall within the legal field of donations and, respectively, do not materialize through donation contracts, being gifts (insignificant gifts).

Before moving on to a detailed examination of the subjects under discussion, we consider it necessary to make a remark right from the beginning, by which we show that all these material acts of gratification have nothing but to generate natural (imperfect) obligations for the disposer that do not enjoy support from the coercive force of the state [7, p. 152], a fact that is not specific to legal acts, much less to donations. In this sense, it is also stated that liberal intention is also missing in the case of the voluntary execution of an imperfect civil obligation [10, p. 111].

Charity (philanthropy and sponsorship) and donation

In the liberalities section, we began with the delimitation between the terms «donation» and «charity» being disturbed by the paradox in which, although there are essential differences between them, they are most frequently confused, being considered synonyms.

Consulting, out of interest, the explanatory dictionary of the Romanian language, to see the explanation given to the term «charity», we notice that it has nothing in common with donation, the respective term is not found in any

explicativ al limbii române, *caritatea semnifică o atitudine de milă afectată, prin care cei avuți vor să pară generoși, dând pomeni.*

Totuși, observăm mai sus că în rândul sinonimelor carității se afișează și filantropia, fapt care ne dă temei să examinăm în detaliu și respectiva instituție, reglementată, de altfel, prin Legea nr. 1420/2002. Potrivit art. 1 alin. 1 al acesteia, prin noțiunea de **activitate filantropică** se înțelege acordarea de ajutor material benevol, imparțial și necondiționat sau prestarea de servicii gratuite de către persoane fizice sau juridice pentru o persoană (un grup de persoane), fără a cere în schimb vreo recompensă, plată sau executare a anumitor obligații și fără a obține vreun profit.

În conținutul actului normativ avut în discuție, în paralel se reglementează instituția sponsorizării, din care considerent nu vom evita să o abordăm, în contextul explicării apartenenței acesteia la instituția liberalităților, alta decât donația. Deci, potrivit art. 1 alin. 2 a Legii în discuție [4], **activitatea de sponsorizare** se desfășoară de către persoane fizice și juridice benevol, la solicitare, și constă în acordarea de mijloace financiare sau de alte bunuri pentru susținerea unor acțiuni de interes public.

După cum poate fi dedus din reglementările prezentate, deși prin acte de filantropie și sponsorizare se generează aceleași efecte față de dispunător ca și în cazul donației, totuși menirea acestora, precum și regimul lor juridic nu ne permite să punem semnul egalității între ele. Or, dacă în cazul donației nu se impun condiții pentru dobândirea calității de donatar, atunci în cazul filantropiei beneficiarul trebuie să facă parte dintr-o categorie socială defavorizată și vulnerabilă.

De asemenea, de esența filantropiei este promovarea unui interes public în beneficiul unui cerc îngust de subiecți, iar Legea impune ca mijloacele financiare și materiale să fie utilizate numai în scopuri de binefacere. Potrivit art. 2 alin. 1 din Legea nr. 1420/2002, scopurile activității filantropice sunt: a) susținerea și protecția socială a persoanelor, inclusiv îmbunătățirea situației materiale a persoanelor puțin asigurate, reabilitarea socială a șomerilor, invalizilor și altor persoane, inapte, din cauza particularităților fizice sau intelectuale ori din alte motive, să-și exercite de sine stă-

of the contexts in which the meaning of charity is explained, it is not even synonymous with it (charity - benevolence, philanthropy, mercy).

Thus, according to the explanatory dictionary of the Romanian language, charity signifies an attitude of affected mercy, through which the wealthy want to appear generous, giving alms.

However, we note above that among the synonyms of charity, philanthropy is also displayed, which gives us reason to examine in detail the respective institution, regulated, moreover, by Law no. 1420/2002. According to art. 1 para. 1 thereof, the notion of philanthropic activity means the granting of voluntary, impartial and unconditional material aid or the provision of free services by natural or legal persons for a person (a group of persons), without asking for any reward, payment or performance of certain obligations in return and without obtaining any profit.

In the content of the normative act under discussion, in parallel, the institution of sponsorship is also regulated, for which reason we will not avoid addressing it, in the context of explaining its belonging to the institution of liberalities, other than donation.

So, according to art. 1 para. 2 of the law in question [4], sponsorship activity is carried out by natural and legal persons voluntarily, upon request, and consists of providing financial means or other goods to support actions of public interest.

As can be deduced from the regulations presented, although acts of philanthropy and sponsorship generate the same effects towards the donor as in the case of a donation, however, their purpose, as well as their legal regime, do not allow us to equate them. However, if in the case of a donation no conditions are imposed for acquiring the status of donee, then in the case of philanthropy, the beneficiary must be part of a disadvantaged and vulnerable social category. Likewise, the essence of philanthropy is the promotion of a public interest for the benefit of a narrow circle of subjects, and the law requires that financial and material means be used only for charitable purposes.

According to art. 2 para. 1 of Law no. 1420/2002, the purposes of philanthropic activity are: a) support and social protection of people, including improving the material

tător drepturile și interesele legitime; b) pregătirea populației pentru depășirea consecințelor calamităților naturale, catastrofelor ecologice sau de altă natură, pentru prevenirea eventualelor accidente sau dezastre; c) ajutorarea victimelor războaielor, calamităților naturale, epidemiilor, catastrofelor ecologice sau de altă natură, conflictelor sociale și interetnice; d) ridicarea prestigiului și a rolului familiei în societate, protecția mamei și a copilului; e) acordarea de asistență materială organizațiilor filantropice, instituțiilor sociale și medicale; f) susținerea unor alte acțiuni de interes public ce necesită asistență financiară și materială.

Prin urmare, dacă donația, așa cum și caritatea, prin activitățile sale de filantropie și sponsorizare are drept scop majorarea patrimoniului beneficiarului din contul celui ce dispune, nu înseamnă că acestea sunt identice; între ele există câteva deosebiri, pe care le vom arăta mai jos. În general, caritatea nu se poate afla în câmpul juridic de reglementare și nu produce efecte juridice similare cu cele ale donației. Astfel, prin donație se dispune atât de bunuri, cât și de drepturi (drepturi de creanță, în cazul donației indirecte), pe când caritatea are drept obiect transmiterea de bunuri (bani, produse alimentare, haine).

Dacă în cazul donației, motivul, voința de a dispune vine din dorința de a gratifica pe cineva concret (o persoană cunoscută donatorului, de obicei o rudă sau un prieten), de la care să poți cere la schimb afecțiune, atitudine prietenoasă, loialitate etc., fapt care ține de esența donației, în cazul carității, aceasta vine din mila față de cineva, cercul beneficiarilor fiind mult mai larg, de multe ori constituit din persoane necunoscute celui ce realizează un act de caritate (transmite haine la o casă de copii, acordă ajutor material unei instituții de cult religios, oferă o bucată de pâine sau o monedă unui trecător care este o persoană necunoscută dispunătorului). Pe cale de consecință, dispunătorul nu poate cere în schimb afecțiune de la beneficiarul actului de caritate și nici nu poate pretinde prin recurgerea la forța coercitivă, acest lucru fiind posibil doar în cazul donației. Astfel, ingratitudea nu poate constitui temei al restituirii bunului ce face obiectul carității (nu e posibil din punct de vedere etic să ceri înapoi pomana dată unui sărman sau credincios pen-

situation of under-insured people, social rehabilitation of the unemployed, disabled and other people, unable, due to physical or intellectual particularities or for other reasons, to exercise their legitimate rights and interests independently; b) preparing the population to overcome the consequences of natural disasters, ecological or other catastrophes, to prevent possible accidents or disasters; c) helping victims of wars, natural disasters, epidemics, ecological or other catastrophes, social and interethnic conflicts; d) raising the prestige and role of the family in society, protecting the mother and child; e) providing material assistance to philanthropic organizations, social and medical institutions; f) supporting other actions of public interest that require financial and material assistance.

Therefore, if the donation, like charity through its philanthropy and sponsorship activities, aims to increase the beneficiary's assets at the expense of the donor, it does not mean that they are identical, there are some differences between them, which we will show below, and, in general, charity cannot be in the legal field of regulation nor does it produce legal effects similar to those of the donation. Thus, through donation, both goods and rights are disposed of (claim rights, in the case of indirect donation), while charity has as its object the transmission of goods (money, food products, clothes).

If in the case of donation, the reason, the will to dispose comes from the desire to gratify someone specific (a person known to the donor, usually a relative or a friend), from whom one can ask for affection, friendly attitude, loyalty, etc. in return, which is part of the essence of donation, in the case of charity, it comes from pity towards someone, the circle of beneficiaries being much wider, often unknown to the person performing an act of charity (sending clothes to an orphanage, providing material aid to a religious institution, offering a piece of bread or a coin to a passerby who is a person unknown to the disposer). Consequently, the disposer cannot ask for affection in return from the beneficiary of the act of charity, nor can he claim it by resorting to coercive force, this is only possible in the case of donation. Likewise, ingratitude cannot constitute grounds for the

tru că nu te respectă).

De altfel, poziția noastră este confirmată și de alți autori [13, p. 12], care menționează că monedele pe care un trecător le dă cerșetorilor întâlniți în cale, de multe ori fără măcar să-i privească, reprezintă manifestări clare ale unor sentimente de milă, de caritate, de generozitate, care nu presupun niciun fel de recompensă în mintea dispunătorului. Și chiar dacă, prin atitudinea ulterioară, cel gratificat ar merita, spre exemplu, o revocare a actului pentru ingraturitudine, nefiind în prezența unui contract de donație care să respecte condițiile de formă și de fond prevăzute de lege, aceasta nu poate fi cerută. De asemenea, indiferent de valoarea lor, aceste daruri nu pot fi considerate atunci când este vorba de reducțiunea liberalităților ori de raportul donațiilor [9, p. 223-224].

Pe de altă parte, nu există nicio reglementare care ar interzice minorului sau unei persoane din categoria celor enumerate mai sus (victimelor războaielor, calamităților naturale, epidemiilor, catastrofelor ecologice) să primească personal un bun prin acte de caritate, așa cum se interzice în cazul donației. Primii vor primi doar prin intermediul reprezentării, deoarece nu dispun de capacitatea de exercițiu necesară încheierii actelor juridice, chiar dacă sunt cu titlul gratuit.

Cadourile (darurile neînsemnate și darurile habituale) și donația. În sinea lor, cadourile (darurile) constituie rezultatul manifestărilor sentimentale, de afecțiune și respect între persoane apropiate, fiind calificate drept acte materiale de gratificare și care se pot prezenta sub următoarele două forme:

Darurile neînsemnate constituie și ele un mijloc de exprimare a sentimentelor de recunoștință față de o persoană, generozitate și politețe care au un caracter de liberalitate, dar până la urmă nu cad sub incidența reglementărilor în materia donației. De fapt, legiuitorul recunoaște acest fapt prin conținutul art. 1203 CC, unde menționează că este interzisă donația, *cu excepția donației neînsemnate, pentru realizarea unor obligații morale.*

Evident, ar fi fost mai corect ca aceste donații să fie desemnate prin sintagma „daruri neînsemnate” pentru a se arăta clar că ele nu cad sub incidența reglementărilor în materia donației, plasându-le sub regimul actelor ma-

restitution of the good that is the object of charity (it is not possible, ethical and admissible to ask back the alms given to a poor person or a believer because they do not respect you).

Moreover, our position is confirmed by other authors [13, p. 12] who mention that the coins that a passerby gives to beggars encountered on the way, often without even looking at them, represent clear manifestations of feelings of pity, charity, generosity, which do not imply any kind of reward in the mind of the giver. And even if, through the subsequent attitude, the person gratified would deserve, for example, a revocation of the act for ingratitude, not being in the presence of a donation contract that complies with the formal and substantive conditions provided by law, this cannot be requested. Also, regardless of their value, these gifts cannot be considered when it comes to the reduction of liberalities or the ratio of donations.

On the other hand, there is no regulation that would prohibit a minor or a person from the category listed above (victims of wars, natural disasters, epidemics, ecological catastrophes) from personally receiving an asset through acts of charity, as is prohibited in the case of donation [9, p. 223-224]. The former will receive only through representation, because they do not have the capacity to exercise the necessary legal acts, even if they are free of charge.

Gifts (insignificant gifts and habitual gifts) and donation

In themselves, gifts (gifts) are the result of sentimental manifestations, affection and respect between close people, being qualified as material acts of gratification and which can be presented in the following two forms:

Insignificant gifts are also a means of expressing feelings of gratitude towards a person, generosity and politeness that have a liberal nature, but ultimately do not fall under the incidence of regulations on donation.

In fact, the legislator recognizes this fact, through the content of art. 1203 CC, where it is mentioned that donations are prohibited, except for insignificant donations, for the fulfillment of moral obligations. Obviously, it would have been more correct for these insignificant donations to be designated by the phrase «insignificant gifts» to clearly show that they do

teriale de gratificare liberalități, altele decât donația. După cum se afirmă și în literatura de specialitate [15, p. 98], pe bună dreptate, darurile neînsemnate, *de facto*, reprezintă niște „liberalități modice”, pe care oamenii le fac cu anumite prilejuri, valoarea nesemnificativă a cărora le plasează în afara dreptului, fiind recunoscute de jurisprudență ca acte non-juridice (oferirea unui buchet de flori, unei cărți etc.).

Daruri habituale sunt considerate de același autor drept acte de liberalitate ce se realizează cu anumite prilejuri, cum ar fi: dăruirea unui inel de logodnă, a bijuteriilor cu prilejul sărbătoririi diferitor aniversări, haine dăruite nou-născuților, daruri oferite în cadrul ceremoniilor nuptiale, care, deși pot avea un preț semnificativ, prezintă o valoare socială sau sentimentală, care umbresc prin semnificația lor spirituală valoarea economică propriu-zisă a bunului. Tocmai din considerentul dat, în privința acestora nu sunt aplicabile normele juridice care să impună anumite condiții de valabilitate sau de revocare [8, p. 25].

CONCLUZII

În concluzie, distincția între actele de generozitate de actele de gratificare este extrem de necesară în procesul de reglementare a raporturilor de donație, în condițiile în care la baza lor stau diferite interese și împrejurări ce determină încheierea lor, dar și efecte pe care le produc. Mai mult, unele acte (bacșișul, reducerile, premiile etc.) deși în aparență sunt donații, în realitate nu se încadrează în categoria actelor de gratificare, nemaivorbind de donație, fiind reglementate în cadrul altor instituții de drept.

not fall under the incidence of the regulations on donations, placing them under the regime of material acts of gratification - liberalities, other than donations.

As is also stated in the specialized literature [15, p. 98], quite rightly, insignificant gifts, *de facto*, represent some «modest liberalities», which people make on certain occasions, the insignificant value of which places them outside the law, being recognized by jurisprudence as non-legal acts (offering a bouquet of flowers, a book, a concert ticket).

Habitual gifts considered by the same author, acts of liberality that are made on certain occasions, such as: giving an engagement ring, jewelry on the occasion of celebrating various anniversaries, clothes given to newborns, gifts offered during wedding ceremonies, which, although they may have a significant price, have a social or sentimental value, which overshadows the actual economic value of the good through their spiritual significance. Precisely for this reason, legal norms that impose certain conditions of validity or revocation are not applicable to them [8, p. 25].

CONCLUSION

In conclusion, the distinction of donation from other acts of gratification is extremely necessary in the regulatory process, given that they are based on different interests, circumstances that determine their conclusion, but also the effects they produce. Moreover, some acts (tips, discounts, prizes, etc.), although apparently donations, in reality do not fall into the category of acts of gratification, let alone donations, as they are already regulated within other legal institutions.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

BIBLIOGRAPHICAL REFERENCES

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.08.1994, nr. 1.
2. Codul Civil al Republicii al Moldova, adoptat prin Legea nr.1107-XV din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 22.06.2002, nr. 82-86.
3. Codul Muncii, nr. 154 din 28.03.2003. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova nr. 159-162 din 29.07.2003.
4. Legea cu privire la filantropie și sponsorizare, nr. 1420 din 31.10.2002. Monitorul

- Oficial Nr. 185-189 din 31.12.2002.
5. Legea privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane, nr. 42 din 06.03.2008. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 81 din 25.04.2008.
  6. Hotărârea Plenului CSJ a RM cu privire la unele chestiuni apărute în practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor ce țin de contractele de donație și de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, nr. 2 din 30.03.2009.
  7. ARDELEAN G. Drept civil. Drepturile reale principale. Teoria generală a obligațiilor. Ed. Cartea Militară. Chișinău, 2018.
  8. ARDELEAN Grigore. Despre distincția și asemănarea contractului de donație cu alte acte de gratificare. În: Revista Legea și Viața, Chișinău, nr. 5(317)2018, p. 19-25.
  9. ARDELEAN G. Contractul de donație. Cartea Militară, Chișinău, 2019.
  10. BOROI G., ANGHELESCU C. A. Curs de drept civil. Partea generală, Ed. Hamangiu, București, 2011.
  11. BOROI G., STĂNCIULESCU L. Instituții de drept civil în reglementarea noului Cod civil. Ed. Hamangiu, București, 2012.
  12. CIMIL D., BEJENARU E. E. Drept civil. Contracte speciale. Partea I. Chișinău, 2014.
  13. CIONGARU E. Aspecte speciale ale animus donandi. Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice, Nr. 3/2013, p. 8
  14. LYON-CAEN G. Droit du travail: le salaire, Paris, Dalloz.
  15. MERTICARU (IONAȘ) D. G. Legatul și clauza de preciput în contextul uniformizării legislației europene. Rezumatul tezei de doctorat. București 2015.
  16. MOLCUȚ E. Drept privat roman. Ed. Universul Juridic. București, 2004.
  17. UNGUREANU O., JUGASTRU C. Drept civil. Persoanele. București, 2003.
-